

reportatge

>> *Llibreria Sweet books de Girona.*

JORDI ARBONÈS > TEXT

CLAUDI VALENTÍ > FOTOS

A les comarques gironines molts pobles organitzen fires de segona mà, de brocanters, de reciclatge. Ens hem acostumat a fer-hi un volt. Parades a vessar d'objectes. Sovint busquem una cosa concreta. Acostuma a passar, però, que ens fascina veure un ordre diferent del quotidià. Comprem el que no volem. L'acumulació de mercaderia és la norma. A banda i banda dels recorreguts s'escampa un munt de penyores que provenen d'habitatges que han pertangut a gent de classes socials diverses.

La vida de segona mà

La crisi convida a l'endrega, a vendre objectes antics i nous. Un motiu és l'econòmic; un altre, les ganes d'airejar la casa, reestructurar la vida i recuperar la il·lusió d'un temps nou.

És senzill relacionar l'escampadissa d'objectes amb la mort, física i anímica. A partir d'un canelobre o d'una capseta podem reconstruir la casa d'on provenen, i imaginar-ne els amos, els amors i les desgràcies. Són objectes vells, la majoria envellits abans d'hora. Quadres, trens i gerros acosten formes consentides per l'ús als passavolants. La mort és el subtítol d'una exposició que malda per oferir una segona oportunitat a la vida dels objectes.

Taula de forense

Contemplar estris retorçats, llunes trencades o plats escantonats acostuma el visitant a mirar amb el mercuri del temps. La bijuteria del passat exposada i descontextualitzada recorda dies tancats en cases, pisos i masies

>> Els objectes esperen una segona vida. Les dues fotos superiors i la de la dreta són del mercat de segona mà que es fa cada dissabte a Celrà. La inferior de l'esquerra és d'una parada on es venen llibres de vell cada diumenge a la Rambla de Girona.

remotes: pols, greix i sutge. La visita implica estar atent a la sorpresa. La magnitud i dispersió dels objectes remet a un sol cos: el de l'oblit. Una espècie de tomba oberta que mostra les

entranyes de vides desapercbudes, herències barrejades i naus carregades d'escòria. La bellesa s'amaga d'aquestes obscenes exhibicions. Així, en la taula llarga i parada per un forense social —Déu menor—, hi trobem làmpades, miralls i claus; ensenyes militars, medalles de marededéus desconegudes anul·lades pel rovell de les hores mortes; planxes de ferro, metalls misteriosos, cendrers i exvots que brillen sobre robes que voleien entre remolins de sorra als mercats situats als afores de pobles, com el de Celrà.

El venedor és un comprador expert. Una persona que disposa d'un «poder» difícil d'observar pel profà, anomenat mirada perifèrica

El tràfic

El venedor és un comprador expert. Una persona que disposa d'un «poder» difícil d'observar pel profà, anomenat *mirada perifèrica*. Quan entra en alguna casa, garatge o magatzem per

valorar objectes i andròmines, la seva mirada escaneja el que l'envolta. Així, de seguida fa ofertes sobre coses que ningú no pensava vendre-li. Res no se li escapa. Valora, taxa, suma i resta d'una manera fulminant. Endevena què pot vendre, coneix les pulsions, dèries i vicis de la gent de la comarca —tendències—, podria descriure-la en un mosaic social alternatiu. A l'hora de mercadejar, el venedor valora els cèntims; només apreciànt el valor de pocs cèntims es mesura la vàlua d'un, cinc o cinquanta euros. El venedor no guanya gaire en un sol dia. Poques vegades arriba a 100 o 80 euros. La feina avança gràcies a la suma de petites quantitats i ordenant la parada. També, és clar, hi ha la capacitat d'entaular un diàleg amb el client, el qual sospira per tornar i trobar una cosa millor que

>> El món descatalogat ressuscita. Diferents escenes del mercat de segona mà de Celrà i del mercat que es fa a la plaça de Catalunya de Girona els diumenges.

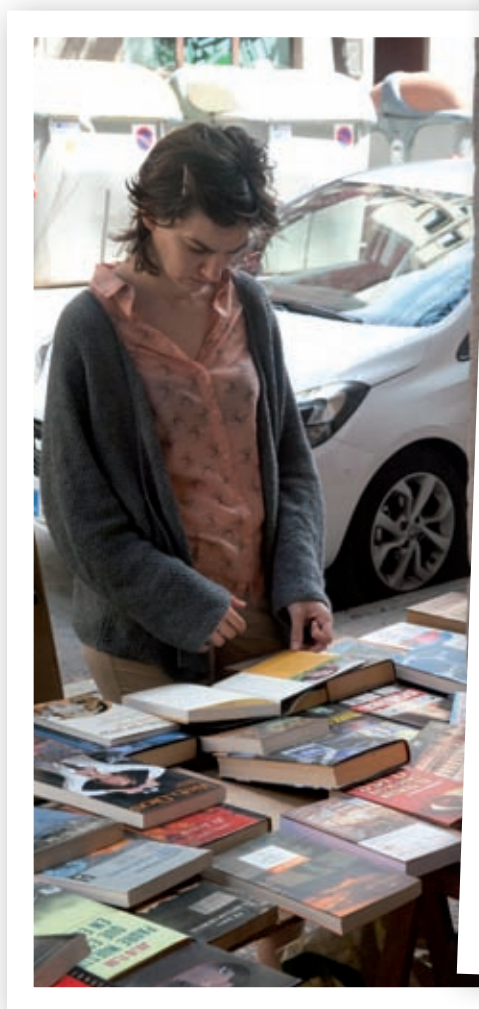
la que acaba de comprar. Com en un bon restaurant, es queda amb gana. La divisa del venedor és «tot, tot és ven!». Hi ha un comprador per a cada cosa —la que sigui— i cada cosa espera el seu comprador. Són els propietaris els que ofereixen la majoria d'objectes als ve-

El venedor no guanya gaire en un sol dia. Poques vegades arriba a 80 o 100 euros. La feina avança gràcies a la suma de petites quantitats

nedors, embalums que es volen treure del davant a qualsevol preu i que els col·leccionistes saben apreciar.

Llibres, discos i cromos

El món de segona mà és infinit. A les parades se certifica el traspàs d'èpoques literàries que un dia van ser trencadores i que el temps ha arraconat. Les modes passen. Tot i que la indústria editorial sigui una màquina insadollable, en la llera de la segona mà es descobreixen autèntiques joies. Els diumenges a la plaça Catalunya de Girona hi ha llibres de narracions, poesia i novel·les dels escriptors de comarques que es van fer coneguts als anys vuitanta. Les parades de segona mà són l'aparador davant del qual l'escriptor s'atura a contemplar

les agullonades del temps. Hi ha altres espais; la botiga del carrer de la Força o la llibreria *Sweet Books*, que treballen amb cura les planes llegides. A les parades hi veiem vinils, singles i CD —cassets—, artefactes que transporten a la joventut de les primeres discoteques. Apareixen entrades de concerts —*docufília*—, cartells de propaganda, *fanzines*, revistes i còmics. L'intramón dels cromos és actiu —seriós—, canvia la manera de col·leccionar, els àlbums es modernitzen però la lluita essencial de la mainada per posseir, amuntegar i canviar és tan viva com sempre.

Col·leccionisme

Potser és la mainada que va al darrere d'un cromo la que de gran col·lecciona altres coses: faixes de puros, monedes, nines, joguets, segells, discos de pedra, soldats de plom, bossetes de sucre, targetes, postals, *metxeros*, banderins...

L'univers del col·leccionista està fonamentat en tres puntals: buscar, posseir i ordenar. Cada premissa conté moltes variants. El col·leccionista, tot i pertànyer a un col·lectiu extravertit, és molt individualista a l'hora de bastir el seu món. Alguns el mostren als amics i en exposicions, altres prefereixen mantenir-lo amagat i gaudir-ne en solitari. Saber que tenen el que tenen i el que els ha costat tenir-ho els satisfà. El col·leccionista pateix bàsicament per dues qüestions: per no trobar peces noves i per trobar-ne massa, i veure com a casa seva s'escurça el metre lineal on posar-les. És una qüestió irresoluble perquè la col·lecció no s'acaba mai, i aquesta n'és virtut i la maledicció.

L'univers del col·leccionista està fonamentat en tres puntals: buscar, posseir i ordenar

La vida de segona mà és atractiva i inacabable; tant depèn del càlcul com de l'atzar. És un llarg, enigmàtic i polsós aparador en el qual tothom s'acosta amb la il·lusió de trucar a les portes del cel.

La passió del col·leccionista

Albert Rossich és catedràtic de filologia (UdG) i escriptor. Recorda que quan es va comprar la casa a Salt ho va fer amb la intenció de tenir espai per als llibres. Defineix el col·leccionista com una persona que compleix tres requisits bàsics: guardar, ordenar i completar. Afirmar que «en realitat, en el fet de col·leccionar hi ha molt de una mania obsessiva compulsiva. Sense aquesta pulsio no ho faries. Ha de ser una activitat que t'ha de captivar perquè hi has de dedicar molt de temps». Rossich fa molts anys que col·lecciona.

Per qüestió professional va començar amb els llibres i, de mica en mica, va ampliar el ventall a revistes, *fanzines*, cromos, còmics i discos, nostàlgia i educació sentimental. De jove anava sovint al mercat de Sant Antoni i als Encants. Ara freqüenta les parades de segona mà de la plaça Catalunya de Girona i també visita algunes fires de comarques. Un col·leccionista ha d'estar sempre atent a les sorpreses. «He vist que les obres literàries no són importants només per la història que s'hi explica, sinó també per descobrir les edicions que se n'han fet i així veure quines són les més fiables». Moltes vegades un petit objecte poc valuós porta a descobrir-ne un de més important. Venedors i col·leccionistes es coneixen i es crea una xarxa en la qual tothom sap quin material busca cadas-

>> A dalt a l'esquerra, Joan Cortés, el llibreter de vell més conegut de Girona. A la dreta, una parada al mercat dels diumenges de l'avinguda Sant Francesc, de Girona. A sota, a l'esquerra, el professor Albert Rossich, col·leccionista i filòleg. A la dreta, interior de la llibreria Sweet books, amb el propietari i traductor Ernest Riera.

cú. Internet, però, és el gran aparador. El col·leccionista ha d'anar amb compte a l'hora d'encetar noves col·leccions. Corre el perill de quedar sobrepastat pel volum dels objectes guardats, que li sigui impossible ordenar-los i, al fi-

Només el col·leccionista coneix i pot explicar allò que batega rere cada llibre o cada cromo

nal, completar es converteixi en una feina homèrica. Rossich està satisfet del que ha aconseguit. Tot i això, admet que el col·leccionista «ha de pensar bàsicament en el propi gaudi, perquè és complicat trobar un parent, un altre col·leccionista o una institució que vulgui heretar la col·lecció completa». Hi ha una ombra que fa temps que l'inquieta. Està segur de tenir un àlbum de cromos —*Pirata àlbum*. Revista objecte *Èczema*— que no troba, i està segur que corre perdut entre els milers de fulls de casa seva.

Només el col·leccionista coneix i pot explicar allò que batega rere cada llibre o cromo. Només ell sap llegir i interpretar la narració que componen els objectes guardats, ordenats i completats.

Jordi Arbonès és escriptor.